

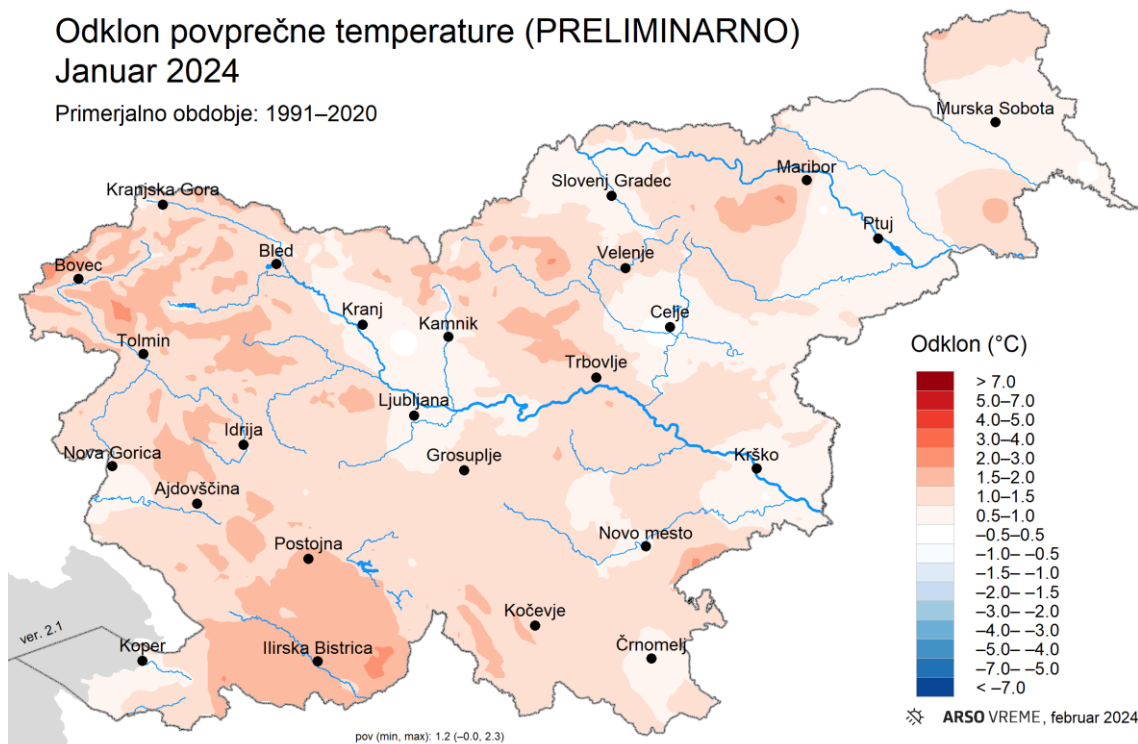
Podnebne značilnosti januarja 2024

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil letošnji januar nadpovprečno topel. Padavin je bilo več kot običajno, nadpovprečno je bilo tudi število sončnih ur.

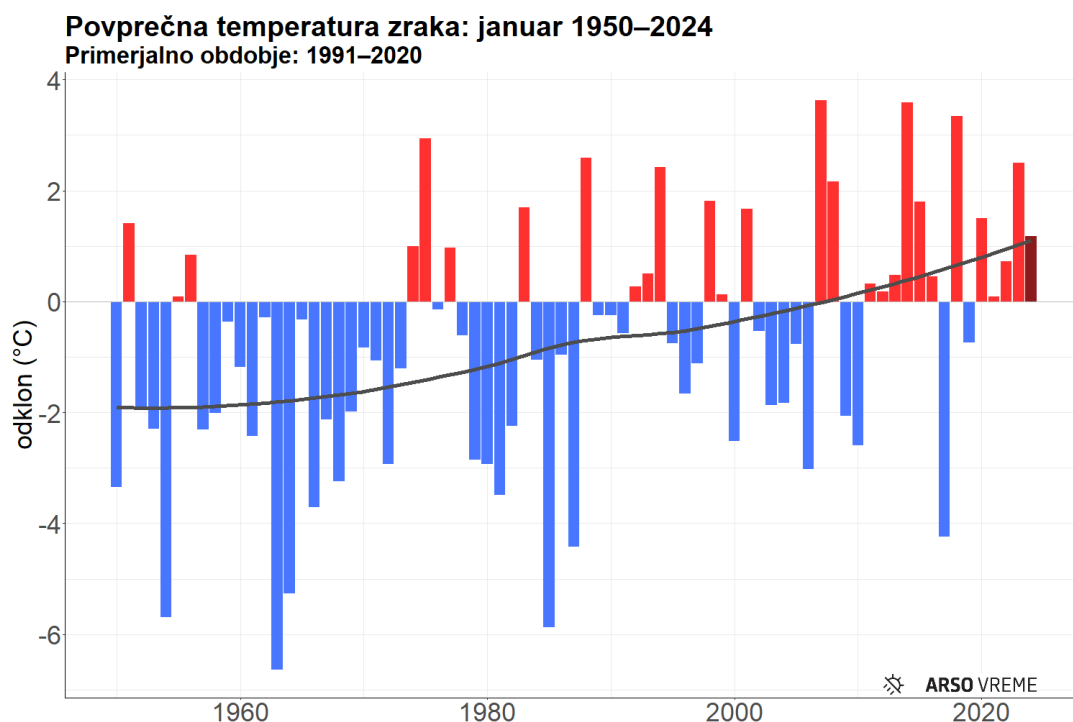
Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 1,2 °C, kar umešča januar 2024 med petnajst najtoplejših po letu 1950. V tem obdobju sta bila najtoplejša januarja v letih 2007 in 2014 z odklonom 3,6 °C. Najhladnejši v tem obdobju je bil januar 1963 z odklonom –6,6 °C, sledijo mu januarji v letih 1985, 1954 in 1964 (z odkloni –5,9 °C, –5,7 °C oziroma –5,3 °C). V zadnjih 30 letih je bil daleč najhladnejši januar 2017, z odklonom –4,2 °C.

Največji temperaturni odklon glede na primerjalno obdobje je bil januarja v visokogorju, delih sredogorja in delu jugozahodne Slovenije, kjer je znašal večinoma med 1,5 in 2,0 °C. Po nižinah je bil odklon znatno manjši, večinoma med 0 in 1,0 °C, redkokje pod 0 °C (npr. Celje, –0,1 °C). Na območjih z največjim odklonom je januar sodil v kategorijo toplih januarjev (nad 75. centilom), v večjem delu Slovenije pa je bil normalno topel.

Januarska povprečna temperatura se od šestdesetih let prejšnjega stoletja dviga in je v zadnjih letih za približno 3 °C višja kot v začetnem obdobju. Trend naraščanja znaša približno 0,4 °C na desetletje in je statistično značilen. Po letu 2010 sta bila le dva januarja hladnejša od povprečja obdobja 1991–2020, kar 12 jih je bilo nadpovprečno toplih.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka januarja 2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v januarjih 1950–2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Januar 2024 je označen s temnejšo barvo.

Januarska višina padavin je bila na ravni države glede na primerjalno obdobje 1991–2020 močno nadpovprečna. Kazalnik višine padavin je na državni ravni znašal 187 %, kar uvršča januar 2024 med enajst najbolj namočenih od leta 1950. Izjemno namočeni so bili vsi januarji, ki so uvrščeni pred letošnjim, saj njihovi kazalniki padavin presegajo 200 %. Najbolj namočen v tem obdobju je bil januar 2023 s kazalnikom padavin 287 %. Najmanj namočena v tem obdobju sta bila na ravni države praktično popolnoma suha januarja 1964 in 1989 s kazalnikoma padavin 1 % in 2 %.

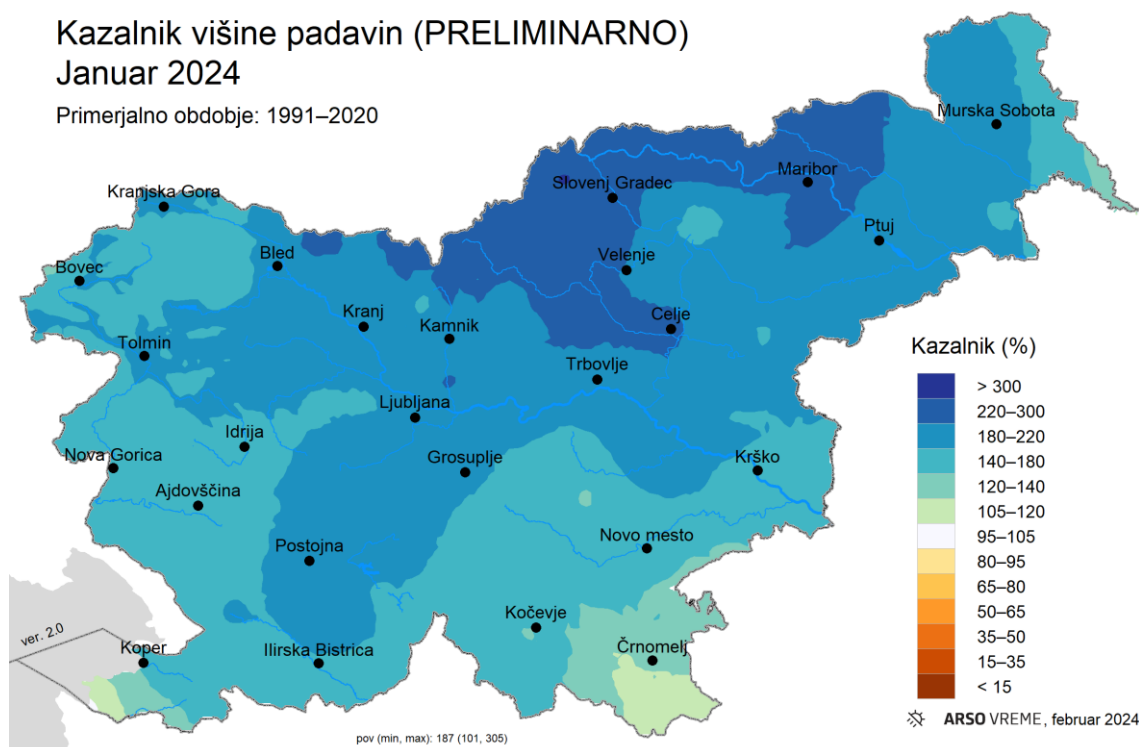
Prostorsko gledano je bil letošnji januar glede na dolgoletno obdobje po vsej Sloveniji nadpovprečno namočen. Največji odklon (najvišja vrednost kazalnika) je bila od Kamniško-Savinjskih Alp proti Koroški in Celjski kotlini, na Kozjaku in v zgornji Dravski dolini ter v širši okolici Maribora. Kazalnik padavin je tu segel čez 220 %. V zahodni in jugovzhodni Sloveniji je kazalnik padavin znašal pod 180 %, višina padavin pa se je v skrajni jugozahodni in jugovzhodni Sloveniji približala dolgoletnemu povprečju. Drugod po Sloveniji je večinoma padlo med 180 % in 220 % običajne količine padavin. Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil letošnji januar v delih jugovzhodne Slovenije in v Slovenskem primorju normalno namočen (med 25. in 75. centilom), v delih Goriške, od večine dinarske gorske pregrade prek osrednje in severne Slovenije do Slovenskih goric povečini zelo moker (med 91. in 98. centilom), drugod pa moker (med 75. in 91. centilom).

Povprečna januarska višina padavin je na ravni države od leta 1950 do konca 20. stoletja počasi padala, nato se je trend obrnil v naraščanje. V tem tisočletju se izmenjujejo nadpovprečno in podpovprečno namočeni januarji, pri čemer so pozitivni odkloni v splošnem večji od negativnih.

Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO)

Januar 2024

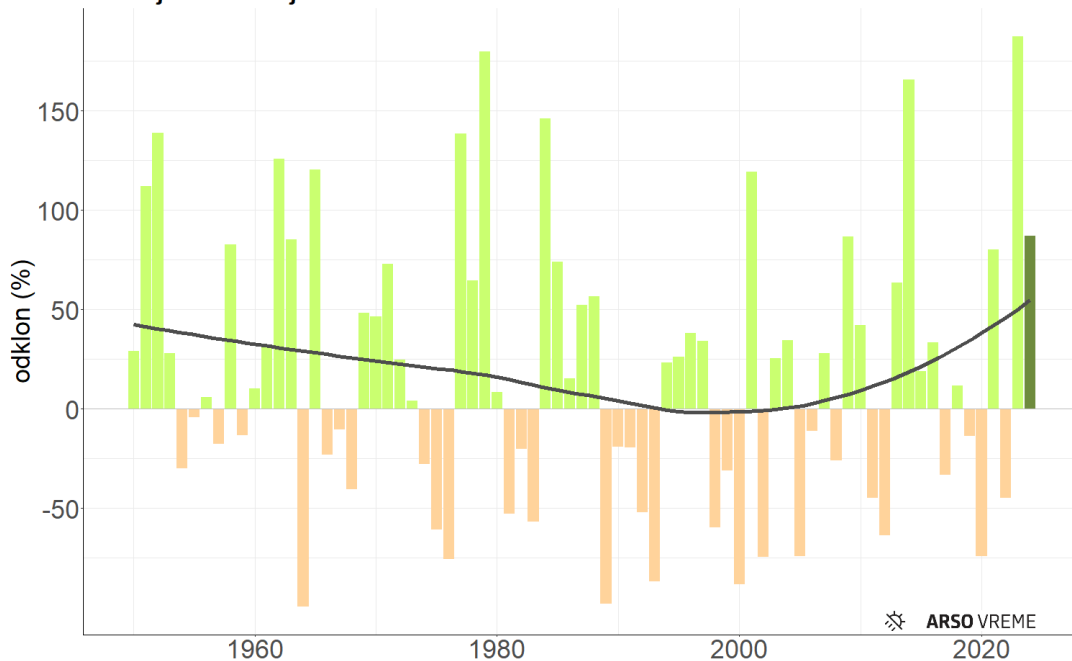
Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 3. Kazalnik višine padavin januarja 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Višina padavin: januar 1950–2024

Primerjalno obdobje: 1991–2020

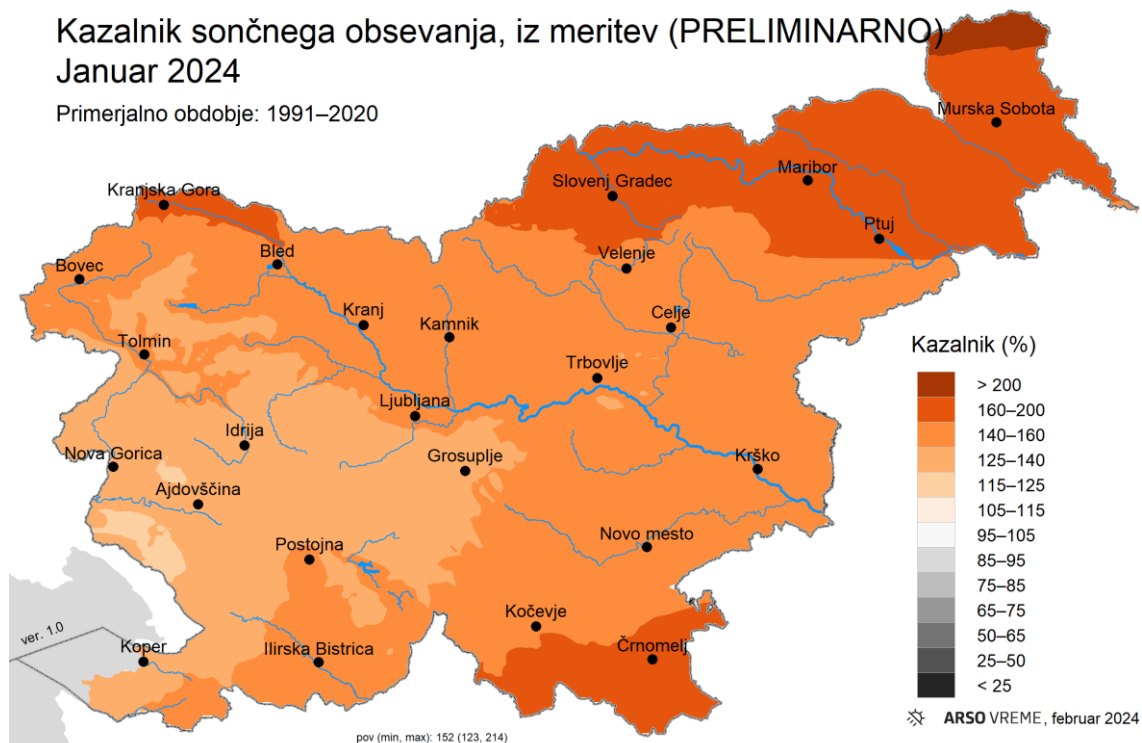
Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v januarjih 1950–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Januar 2024 je označen s temnejšo barvo.

V prvi polovici januarja so bile nižine kopne, malo snega je bilo tudi v alpskih dolinah in v sredogorju. V visokogorju so bile razmere običajne za ta del leta; na Kredarici je bila snežna odeja debela okoli 240 cm. Snežne razmere so se v večjem delu Slovenije spremenile ob zmernem do obilnem sneženju 19. januarja. Po nižinah v notranjosti države je večinoma zapadlo med 10 in 30 cm snega, krajevno severno in zahodno od Ljubljane okoli 40 cm. Zelo malo snega pa je padlo v Pomurju. Tudi v gorskem svetu je zapadlo precej snega, krajevno pol metra. Snežna odeja se je ob sprva hladnem vremenu po nižinah obdržala vsaj nekaj dni, ponekod pa do konca meseca. V večjem delu Slovenije je bil tako januar dokaj skromen s snežno odejo, a še znotraj običajnih vrednosti v 30-letnem obdobju 1991–2020.

Letošnji januar je bil na ravni Slovenije nadpovprečno osončen, s kazalnikom na državni ravni 152 %, kar ga uvršča med 4 najbolj osončene od leta 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen januar 1981 s kazalnikom 177 %, bolj osončena od letošnjega sta bila še januarja 2020 in 2022 s kazalnikoma 167 % oziroma 163 %. Najmanj je bil osončen januar 1972 s kazalnikom 30 %.

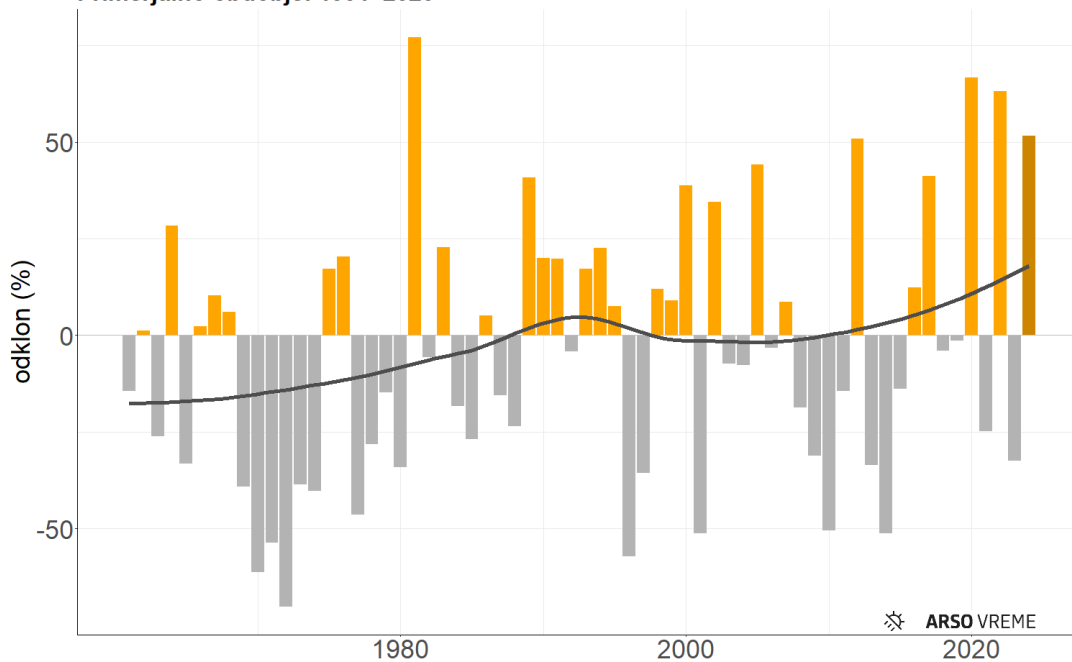
Prostorsko gledano je bil letošnji januar po celi Sloveniji nadpovprečno osončen, najbolj v severni, severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, najmanj na Krasu. Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil januar v večini Slovenije osončen do zelo osončen (med 75. in 98. centilom). Ponekod na severu in severovzhodu ter jugovzhodu celo izjemno osončen.

Linearni trend osončenosti v januarju je od leta 1961 pozitiven, a naraščanje ni enakomerno. Do leta 1980 so prevladovali podpovprečno osončeni januarji, od leta 1990 pa trajanje sončnega obsevanja v januarju niha okoli dolgoletnega povprečja. V tem tisočletju je bilo devet januarjev s pozitivnim in 15 z negativnim odklonom osončenosti od dolgoletnega povprečja 1991–2020. Kar sedem od desetih najbolj sončnih januarjev od leta 1961 je bilo po letu 2000.

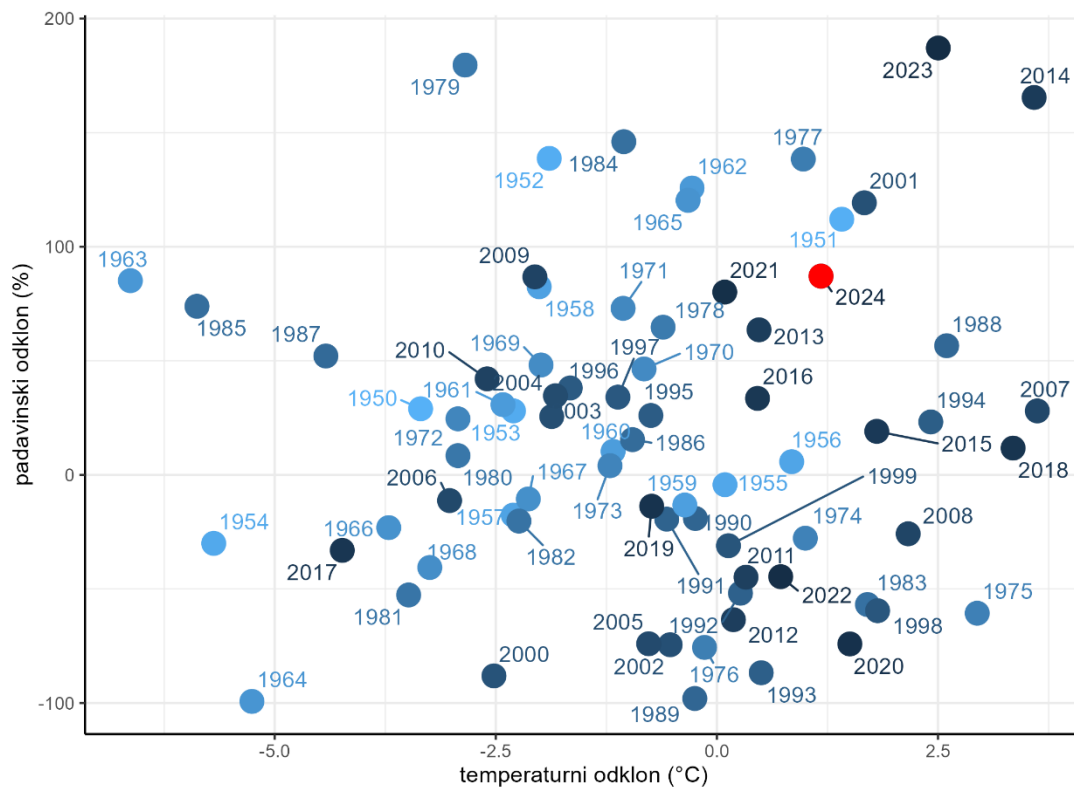
Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja januarja 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

Trajanje sončnega obsevanja: januar 1961–2024 Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v januarjih 1961–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Januar 2024 je označen s temnejšo barvo.

Januar 2024 je po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin najbolj podoben januarjem 1951, 2013 in 2021. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 7. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za januarje v letih 1950–2024. Svetlost barve krogca je povezana z letnico; starejša leta so svetlejše, novejša leta temnejše barve. Letošnji januar je označen z rdečim krogcem.

ARSO, 5. februar 2024